

RATAVERKKOJEN VERKKOSELOSTUS AIKATAULUKAUDELLE 2022

1 VOIMASSAOLO JA MUUTOKSISTA TIEDOTTAMINEN

Tämä verkkoselostus on voimassa aikataulukauden 2022, 12.12.2021 – 10.12.2022.

Muutoksista tehdään merkintä tämän verkkoselostuksen etusivulle.

10.12.2020 lisätty kohtaan 8 lause: Edellä kuvatut vastuut eivät koske välillisiä vahinkoja.

13.1.2021 lisätty Kotkan liikennepaikalle varakapasiteettiraiteiksi raiteet 804 ja 856.

28.1.2021 kohtiin 2.1 ja 3.9 on lisätty ohjeita nopeuksista varoituslaitoksella varustetuissa tasoristeyksissä.

Julkaistu 1.12.2020, HaminaKotka Satama Oy, liikennejohtaja

Sisältö

1	VOIMASSAOLO JA MUUTOKSISTA TIEDOTTAMINEN	1
2	RATAVERKOT	3
2.1	RATAVERKKOJEN KUVAUS, LAATU JA LAAJUUS.....	3
2.2	RATAVERKKOJEN KÄYTTÄMISEN EDELLYTYKSET	3
2.3	RATAVERKKOJEN KÄYTTÄMISEN RAJOITUKSET.....	3
2.4	KALUSTOA KOSKEVAT VAATIMUKSET	3
2.5	RATAVERKKOJEN VAIHTOTYÖN PRIORITEETTISÄÄNNÖT	4
2.6	RATAVERKKOJEN MUUTOKSET.....	4
3	RATAVERKKOJEN VAIHTO- JA RATATYÖN TURVALLISUUSOHJE	4
3.1	HÄTÄTILANTEET.....	4
3.2	PÄTEVYYDET JA KELPOISUUDET	4
3.3	VAIHTOTYÖ	4
3.4	LUPA VAIHTOTYÖN SUORITTAMISEEN	5
3.5	RATATYÖ	5
3.6	LUPA RATATYÖHÖN.....	5
3.7	RATATYÖSTÄ ILMOITTAMINEN	5
3.8	TULITYÖ.....	5
3.9	VAJAATOIMINTATILANTEET	6
4	PALVELUPAIKKOJEN KÄYTTÖOIKEUS JA PALVELUJEN TARJOAMINEN.....	6
5	RATAVERKOILLE PÄÄSEMINEN	6
5.1	TURVALLISUUSTODISTUKSEN JA RAUTATIEYRITYKSEN TOIMILUVAN HAKEMINEN	6
6	RATAVERKON KÄYTTÖSOPIMUS.....	7
7	RATAKAPASITEETTI.....	7
7.1	RATAKAPASITEETIN KUVAUS.....	7
7.2	RATAKAPASITEETTIPROSESSI.....	8
7.3	RATAKAPASITEETIN HAKEMINEN	8
7.4	RATAKAPASITEETIN JAKAMINEN	9
7.5	RATAKAPASITEETIN YHTEENSOVITTAMISMENETTELY	9
7.6	KIIREELLISEN (ÄD HOC) RATAKAPASITEETIN JAKAMINEN	9
7.7	MAKSUT.....	10
8	VASTUUT JA ERI MIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN SEKÄ MUUTOKSENHAKUMENETTELY	10
9	YHTEYSTIEDOT	10

2 RATAVERKOT

2.1 Rataverkkojen kuvaus, laatu ja laajuus

HaminaKotka Sataman (jatkossa Satama) rataverkot on kuvattu osana rataverkkojen ratakapasiteettikuvausta Sataman internetsivuilla (<https://www.haminakotka.com>).

Rataverkkojen ominaisuudet:

- Ei sähköistettyjä raiteita.
- Suurin nopeus on 20 km/h.
- Rataverkot ovat toisen luokan liikenteenohjauksen aluetta.
- Kaluston suurin akselipaino saa olla enintään 250 kN ja metripaino enintään 80 kN, poikkeuksena Haminan liikennepaikan raiteet 201, 211, 212, 304, 305, 312, 333 ja 372, joilla akselipaino saa olla enintään 225 kN.
- Vaihdealueilla pienin kaarresäde on 150 m.
- Raiteiden pienin kaarresäde on 200 m.
- Raiteen pituuskaltevuudet on annettu RINF-tietona.
- Raiteiden pyöristyskaaren säteet ovat vähintään 500 m.

Radan merkit sekä opasteet tarkoittavat samaa kuin ohjeistetaan valtion rataverkolle, poikkeuksena tavaristeysopastimen opaste "Lähesty varovasti", jonka tarkoitus on esitetty kohdassa 3.9 Vajaatoimintatilanteet.

Rataverkkojen käyttämisen ennakoimattomat keskeytykset merkitään radan merkeillä ja tarvittaessa niistä ilmoitetaan ratakapasiteetin haltijoille.

2.2 Rataverkkojen käyttämisen edellytykset

Vaihtotyö edellyttää kohdan 6, Rataverkon käyttösopimus, mukaisen rataverkon käyttösopimuksen tekemistä.

Vaihtotyössä on noudatettava kohdassa 3, Rataverkkojen on vaihtotyön ja ratatyön turvallisuusohje, annettuja ohjeita.

2.3 Rataverkkojen käyttämisen rajoitukset

Kohdan 2, Rataverkot, kuvauksen mukaisesti. Rataverkkojen kunnossapitoon liittyvät työt sekä Sisäministeriön liikkumis- ja oleskelurajoituksista antaman asetuksen 480/2018 (<https://www.finlex.fi/fi/>) mukaiset toimet voivat rajoittaa ratakapasiteetin käyttämistä.

2.4 Kalustoa koskevat vaatimukset

Rataverkoilla ei saa operoida höyryveturilla eikä sellaisella kalustolla, joka saattaisi aiheuttaa palovaaran.

2.5 Rataverkkojen vaihtotyön prioriteettisäännöt

Rataverkot ovat toisen luokan liikenteenohjauksen aluetta.

Rautatieliikenteen harjoittajat sopivat tarvittaessa keskenään vaihtotyöstään.

2.6 Rataverkkojen muutokset

Satama selvittää rataverkkojensa liikennöintivaihtoehtoja, jonka osana kartoitetaan mahdollisuudet siirtää rataverkkojen liikennöinti yhden satamaoperaattorin hoidettavaksi.

3 RATAVERKKOJEN VAIHTO- JA RATATYÖN TURVALLISUUSOHJE

Tätä ohjetta on noudatettava vaihto- ja ratatyössä Haminan ja Kotkan liikennepaikoilla Sataman rataverkon haltijuuteen kuuluvilla alueilla.

Ratatyö tässä ohjeessa tarkoittaa työtä (myös kunnossapitotyö), joka:

- tehdään siten, että kone tai sen osa saattaa ulottua raiteen aukean tilan ulottumaan,
- vaikuttaa radan rakenteeseen,
- kohdistuu turvalaitteeseen,
- edellyttää liikennöinnin keskeyttämistä työturvallisuuden takia tai muuten vaikuttaa liikennöintiin tai
- vaikuttaa vaunujen purkamiseen tai kuormaamiseen.

Operointikielenä on käytettävä suomea.

Kaikesta rataverkkojen raiteisiin ja niiden laitteisiin liittyvistä vioista ja poikkeamista sekä asioista, jotka voivat vaarantaa vaihto- tai ratatyön tai vaunujen purkamisen tai kuormaamisen, on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle, joka huolehtii asian tiedottamisesta tarvittaville tahoille.

3.1 Häätätilanteet

Onnettomuus- ja vaaratilanteesta on ensin ilmoitettava yleiseen hätänumeroon 112 ja sen jälkeen Sataman vuoro esimiehelle.

3.2 Pätevyudet ja kelpoisuudet

Rautatieliikenteen harjoittajan ja ratatyöstä vastuullisen tahon on varmistettava, että heidän henkilöstöllään on tarvittava pätevyys ja kelpoisuus kyseiseen tehtävään.

3.3 Vaihtotyö

Vaihtotyössä on noudatettava, mitä vaihtotyöstä ohjeistetaan valtion rataverkolle sekä viranomaismääräyksiä.

Pysäköidyn kaluston paikallaan pysyminen on varmistettava.

Vaihtotyössä on käytettävä kaluston käyttäjarruja.

Kalustoa saa pysäköidä vain ratakapasiteettialueella siten, että se ei estä liikennettä paloteillä, rautatien tavaristeyksissä, alueilla, jotka on tarkoitettu tieliikenteen käyttöön raiteiden ylittämistä varten, eikä vaihdealueilla.

3.4 Lupa vaihtotyön suorittamiseen

Rataverkon käyttösopimuksen tekeminen oikeuttaa sen mukaiseen vaihtotyöhön.

3.5 Ratatyö

Ratatyötä saa tehdä Sataman ratatyöstä vastaavaksi nimeämän henkilön turvaamana tai hänen luvallaan.

Ratatyöstä vastuullisen tahon on ennen työn aloittamista ja tarvittaessa myös työn aikana perehdytettävä ratatyöhön osallistuva henkilöstönsä tähän ohjeeseen ja kyseisen työn olosuhteisiin sekä työhön liittyviin vaaroihin.

Ratatyössä on noudatettava Sataman kunnossapitosuunnitelmaa.

Ratatyöstä vastuullisen tahon on:

- Varmistettava ratatyön suojaaminen siten, että siitä ei aiheudu vaaraa vaihtotyölle.
- Tarvittaessa estettävä vaihtotyö.
- Varmistettava, että ennen vaihtotyön sallimista, ratatyön kohteena ollut alue on Sataman kunnossapitosuunnitelman mukaisessa kunnossa.

3.6 Lupa ratatyöhön

Lupa ratatyöhön on Sataman ratatyöstä vastaavaksi henkilöksi nimeämällä sekä taholla, jolle hän on antanut luvan.

3.7 Ratatyöstä ilmoittaminen

Ratatyöstä vastuullisen tahon on ilmoitettava heti kun mahdollista Sataman vuoro esimiehelle tai ratatyöstä vastaavalle henkilölle ratatyön aikana tapahtuvista muutoksista:

- raiteiden käytettävyyteen,
- työn keston,
- työn päättymiseen sekä
- työstä vastaavan tahon yhteystietoihin.

3.8 Tulityö

Tulityöhön on saatava kirjallinen lupa Sataman ratatyöstä vastaavalta henkilöltä.

3.9 Vajaatoimintatilanteet

Rautatien tasoristeyksen varoituslaitoksen häiriötilanteesta on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle.

Tasoristeysopastimen opaste "Lähesty varovasti" tarkoittaa, että tasoristeykseen saavuttaessa nopeus saa olla enintään 5 km/h. Rajoitus päättyy, kun yksikön etupää on ylittänyt tasoristeyksen.

Nopeus rautatien tasoristeykseen saavuttaessa saa olla enintään 5 km/h, kun varoituslaitos ei varoita tai varoittaa puutteellisesti. Rajoitus päättyy, kun yksikön etupää on ylittänyt tasoristeyksen.

Vaihteen aukiajosta on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle.

Vaihteen aukiajon jälkeen on silmämääräisesti tarkastettava, voiko vaihdetta käyttää. Tarkastuksen perusteella on vaihto- ja ratatyö tarvittaessa estettävä tai, ellei havaita syytä joka estää vaihto- tai ratatyön, varmistettava että vaihteessa vaihto- ja ratatyö tehdään enintään nopeudella 5 km/h.

4 PALVELUPAIKKOJEN KÄYTTÖOIKEUS JA PALVELUJEN TARJOAMINEN

Sataman rata verkoilla ei ole palveluja.

Sataman rata verkoilla toimiva palvelupaikan ylläpitäjä, joka haluaa palvelupaikkansa kuvauksen julkisesti saataville Sataman verkkoselostuksessa 2023, on toimitettava tieto linkistä, jonka kautta pääsee kuvaukseen, tai asiaa koskeva julkaisuvalmis tieto, joka voidaan sisällyttää verkkoselostukseen, viimeistään 27.8.2021.

Palvelupaikkakuvaus voi julkaisuvalmiina tietona toimittaa linkistä (<https://vayla.fi/ammattiliikenne-raiteilla/rautateiden-verkkoselostus/rataverkon-palvelun-tarjonta#.XPD7a-SP4uU>) löytyvällä mallipohjalla. Palvelupaikkakuvaus on toimitettava suomen ja englannin kielisenä versiona.

5 RATAVERKOILLE PÄÄSEMINEN

Rata verkoilla saa operoida rautatieliikenteen harjoittaja, jolla on turvallisuustodistus, ja joka on tehnyt rata verkon käyttösopimuksen.

Rata verkoilla operoivalla pitää olla säädöksen mukainen riittävä vastuuvakuutus tai muu sitä vastaava järjestely.

5.1 Turvallisuustodistuksen ja rautatieyrityksen toimiluvan hakeminen

Tiedot turvallisuustodistuksen ja toimiluvan hakemisesta ovat maksutta saatavilla verkkosivustolta (<http://www.rautatiemarkkinoille.fi>).

6 RATAVERKON KÄYTTÖSOPIMUS

Vaihtotyötä ei saa aloittaa ennen kuin rataverkon käyttösopimus on allekirjoitettu.

Rautatieliikenteen harjoittajan, jolla on ratakapasiteettia, on ilmoitettava rataverkon käyttösopimuksen tekemisen tarpeestaan Sataman liikennejohtajalle viimeistään 24.6.2021. Rautatieliikenteen harjoittajan, jolla on tarve saada kiireellistä (Ad hoc) ratakapasiteettia, on ilmoitettava rataverkon käyttösopimuksen tekemisen tarpeestaan Sataman liikennejohtajalle vähintään 7 vuorokautta ennen aiotun liikennöinnin aloittamista.

Rataverkon käyttösopimuksella sovitaan siitä, että rautatieliikenteen harjoittaja sitoutuu noudattamaan verkkoselostuksessa kohdassa 3, Rataverkkojen vaihtotyön ja ratatyön turvallisuusohje, annettuja rataverkon haltijan turvallisuusohjeita sekä kohdassa 2, Rataverkot, rautatieliikenteen harjoittamiseen kohdistuvia rajoitteita ja vaatimuksia sekä tekemään vaihtotyötä ja pysäköimään kalustoaan vain ratakapasiteettinsa mukaisesti. Rataverkon käyttösopimuksella sovitaan myös rautatiekaluston raivaamisesta onnettomuus-/vaurioilanteissa.

Rataverkon käyttösopimus tehdään aikataulukausittain. Satama voi irtisanoa sen päättymään välittömästi, jos rautatieliikenteen harjoittaja ei noudata siinä mainittuja ehtoja.

Rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava, jos sillä ei enää ole liikennöintitarvetta, ja aika, jolloin liikennöinti päättyy. Liikennöinnin tarpeen päättymisen aika on samalla ilmoitus rataverkon käyttösopimuksen irtisanomisesta.

Tarvittaessa Satama ilmoittaa rataverkon käyttösopimukseen tarvittavien päivitysten ja muutosten tekemisen tarpeesta. Rataverkon käyttösopimusrunko on tiedostona Sataman internetsivuilla.

7 RATAKAPASITEETTI

7.1 Ratakapasiteetin kuvaus

Rataverkkojen ratakapasiteettialueille myönnetään ratakapasiteettia vaihtotyötä varten, joka oikeuttaa myös pysäköimään rautatiekalustoa. Ratakapasiteettialueet on kuvattu osana Sataman ratakapasiteettikuvausta sataman internetsivuilla (<https://www.haminakotka.com>).

Ratakapasiteettia voi hakea rautatieliikenteen harjoittaja, jolla on turvallisuustodistus, ja rautatiealan koulutuslaitos koulutustoimintaansa varten sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010R0913&from=FI>) tarkoitettu hakija.

Ratakapasiteetin haltijan on viipymättä ilmoitettava käyttämättömäksi jäävästä ratakapasiteetista Sataman liikennejohtajalle.

Satama voi tarvittaessa peruuttaa ratakapasiteetin kuultuaan kyseistä toimijaa, jos ratakapasiteetin haltija menettää turvallisuustodistuksensa tai käyttää ratakapasiteettia väärin tai tekee vaihtotyötä ja/tai pysäköi rautatiekalustoa ilman ratakapasiteettia.

Satama voi tilapäisesti poistaa ratakapasiteetin käytöstä kokonaan tai osittain johtuen rataverkon teknisestä viasta, onnettomuudesta tai vauriosta. Näissä tilanteissa Satama tarvittaessa tarjoaa vaihtoehtoisia ratakapasiteettia, jos se on mahdollista.

Ratakapasiteetti sekä mahdollinen myöhemmin kiireellisenä ratakapasiteettina jaettavaksi jätetty varakapasiteetti on kuvattu Sataman internetsivuilla.

7.2 Ratakapasiteettiprosessi

1.12.2020, ratakapasiteetti julkaistaan verkkoselostuksen julkaisemisen yhteydessä.

12.1.2021, Satama järjestää informaatio- ja keskustelutilaisuuden ratakapasiteetista kiinnostuneille. Tilaisuudessa käydään läpi ratakapasiteetin hakemisen yksityiskohdat. Osallistumisesta on ilmoitettava 8.1.2021 mennessä Sataman liikennejohtajalle.

31.3.2021, ratakapasiteetin hakeminen päättyy. Hakemus on lähetettävä sähköisenä Sataman liikennejohtajalle.

16.4.2021 Satama julkaisee ratakapasiteettihakemukset internetsivuillaan (<https://www.haminakotka.com/fi>).

4.5.2021, Satama järjestää informaatio- ja keskustelutilaisuuden ratakapasiteettia hakeneille ratakapasiteettitarpeiden yhteensovittamiseksi. Tilaisuuden paikka ja aika ilmoitetaan ratakapasiteettia hakeneille.

28.5.2021 Satama julkaisee päätöksen ratakapasiteetin jakamisesta. Päätös on nähtävillä osana ratakapasiteetin kuvausta Sataman internetsivuilla (<https://www.haminakotka.com/fi>).

2.7.2021 rataverkon käyttösopimuksen tekemisen tarpeen ilmoittaminen päättyy.

23.11.2021 Satama ilmoittaa, muuttaako se ratakapasiteetin jakamisesta tekemäänsä päätöstä, ja jos muuttaa niin, koska muutokset tulevat voimaan.

7.3 Ratakapasiteetin hakeminen

Hakemus pitää tehdä vähintään kuuden (6) ja enintään kahdentoista (12) tunnin aikajaksoina ratakapasiteettialueisiin kohdistettuina. Ratakapasiteettialueet on kuvattu Sataman internetsivuilla (<https://www.haminakotka.com/fi>). Aikajaksot voivat olla peräkkäisiä.

Hakemuksessa on esitettävä kuukausittainen arvio tulevan liikkuvan kaluston bruttopainosta ja kalustoyksiköiden määrästä.

Hakemuksessa on myös kuvattava, tarvitaanko ratakapasiteettia (ratakapasiteetin prioriteetti):

- 1) satamassa suoraan laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle tavaralle,
- 2) satamassa laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle ja tätä tarkoitusta varten varastoitavalle tavaralle,
- 3) tavaralle, joka ei ole laivaan/laivasta kuormattavaa/purettavaa tavaraa vai
- 4) rautatiealan koulutuslaitoksen koulutustoimintaa varten tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010R0913&from=FI>) tarkoitettua hakijaa varten.

7.4 Ratakapasiteetin jakaminen

Ratakapasiteetti jaetaan ratakapasiteettihakemusten yhteensovittamisesta käytyjen neuvottelujen jälkeen.

Ratakapasiteetti, jota tarvitaan Satamassa suoraan laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle tavaralle, katsotaan tärkeimmäksi.

Ratakapasiteetti, jota tarvitaan Satamassa laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle ja tätä tarkoitusta varten varastoitavalle tavaralle, katsotaan toiseksi tärkeimmäksi.

Ratakapasiteetti, jota tarvitaan tavaralle, joka ei ole laivaan/laivasta kuormattavaa/purettavaa tavaraa katsotaan kolmanneksi tärkeimmäksi.

Rautatiealan koulutuslaitoksen koulutustoimintaa varten ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010R0913&from=FI>) tarkoitettua hakijan ratakapasiteettitarve katsotaan vähiten tärkeäksi.

Kaikille ratakapasiteettia hakeneille jaetaan ratakapasiteettia.

Päällekkäiset ratakapasiteettitarpeet tarvittaessa sovitetaan lyhentämällä tai siirtämällä ratakapasiteettiaikajaksoja.

7.5 Ratakapasiteetin yhteensovittamismenettely

Yhteensovittamismenettely on neuvottelu, jossa Satama tarvittaessa ehdottaa vaihtoehtoista ratakapasiteettia, joka eroaa haetusta ratakapasiteetista.

7.6 Kiireellisen (Ad hoc) ratakapasiteetin jakaminen

Kiireellisen ratakapasiteetin tarpeesta on ilmoitettava Sataman liikennejohtajalle vähintään seitsemän (7) vuorokautta ja enintään kuusi (6) kuukautta ennen aiotun liikennöinnin aloittamista.

Satama antaa päätöksen kiireellisestä ratakapasiteetista viiden (5) työpäivän kuluessa ilmoituksen saamisesta.

Kiireellinen ratakapasiteetti myönnetään sitä ensin hakeneelle, jos kyseiseen tarpeeseen on osoitettavissa ratakapasiteettia.

Kiireellisenä haettava ratakapasiteetti on kuvattu osana ratakapasiteetin kuvausta Sataman internetsivuilla (<https://www.haminakotka.com/fi>).

7.7 Maksut

Ratakapasiteetista ei peritä maksua.

8 VASTUUT JA ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN SEKÄ MUUTOKSENHAKUMENETTELY

Rautatieliikenteen harjoittajat vastaavat rataverkolle ja Satamalle aiheuttamastaan vahingosta.

Ratatyön tekijä vastaa rataverkolle ja Satamalle aiheuttamastaan vahingosta.

Rataverkon haltijana Satama vastaa rataverkon haltijuuteen kuuluvan tehtävän tai vastuun laiminlyönnistä rautatieliikenteen harjoittajan kalustolle tai kaluston kuormalle aiheutuvasta vahingosta.

Edellä kuvatut vastuut eivät koske välillisiä vahinkoja
Erimielisyydet ja ratakapasiteettiin liittyvät ristiriidat ratkaistaan ensisijaisesti neuvottelemalla.

Erimielisyys, jota ei ole saatu ratkaistua neuvottelemalla, ratkaistaan raideliikennelain 152 §:n muista erimielisyyksistä säätämällä tavalla (<https://www.finlex.fi/fi>).

Sataman ratakapasiteetin jakamiseen liittyvistä päätöksistä voi hakea oikaisua raideliikennelain 151 §:ssä säädetyllä tavalla (<https://www.finlex.fi/fi>).

Satama ei korvaa tilapäisesti poistetun ratakapasiteetin käytöstä aiheutuvaa vahinkoa.

Muut erimielisyydet ratkaistaan Kymenlaakson käräjäoikeudessa.

9 YHTEYSTIEDOT

Kiireelliset asiat, Sataman vuoro esimies, 020 7908840, jatkuva päivystys.

Muut asiat, Sataman liikennejohtaja, 020 7908831 tai 040 6634453.

Sataman ratatyöstä vastaava henkilö, 040 6877125.